

Gaixotasun periodontalak

Egileak: Aguirre-Zorzano LA, Estefanía-Fresco R, Fernández-Jiménez A, García-De-La-Fuente AM

Osasun periodontala eta gaixotasun gingibalak	Periodontitisa	Periodontoari erasaten dioten beste egoerak	Gaixotasun periinplantarioak
Osasun gingibal eta periodontala	Gaixotasun periodontal nekrosiarrak	Txertatzeko ehun periodontalei erasaten dieten gaixotasun edo egoera sistemikoak	Osasun periinplantarioa
Biofilm-arekin lotutako gingibitisa	Periodontitisa	Abzesu periodontalak eta lesio endoperiodontalak	Mukositis periinplantarioa
Biofilm-arekin ez lotutako gaixotasun gingibalak	Periodontitisa, gaixotasun sistemiko baten manifestazio bezala	Lesio mukogingibalak	Periinplantitisa
		Indar oklusal traumatikoak	Ehun periinplantario bigun eta gogorren gabeziak
		Protesi eta hortzarekin lotutako faktoreak	

2. taula. Gaixotasun periodontal eta periinplantarioen sailkapen berria (AAP & EFP 2018)

Caton et al. 2018

Gingibitis nekrosiarra

Periodontitis nekrosiarra

Estomatitis nekrosiarra

Aguirre-Zorzano *et al.*, 2016

- ▶ Gaixotasun bera da, baina fase ezberdinetan
- ▶ Gaixoaren egoera sistemikoak baldintzatuko du gaixotasunaren progresioa
- ▶ “Ultzero” terminoa galdu du, zeren eta ultzerak prozesu nekrosiarraren barne daude
- ▶ Ezaugarri klinikoak ez dira aldatu

Herrera *et al.*, 2018

Kategoria	Pazienteak	Aurrezko egoerak	Egoera klinikoak
Gaixotasun periodontal nekrosiar kronikoa, zorrozki konprometitutako pazienteetan	Helduetan	GIB +/- HIES CD4 kontaketak < 200 eta karga biral detektagarria	GN, PN, EN, Noma Garapen posiblea
		Beste egoera sistemiko larriak (immunosupresioa)	
	Haurretan	Malnutrizio larriak	
		Muturreko bizi-baldintzak	
		Infekzio (biralak) larriak	
Gaixotasun periodontal nekrosiarra, denboraldi batez eta/edo neurriz konprometitutako pazienteetan	Gingibitisa duten pazienteetan	Kontrolatu gabeko faktoreak: estresa, elikadura, erretzea, ohiturak	GN generalizatua Garapen posiblea PN-era
		Aurretiko GPN: krater erresidualak	
		Faktore lokalak: sustraien hurbiltasuna, hortzen malposizioa	GN lokalizatua Garapen posiblea PN-era
	Periodontitisa duten pazienteetan	GPN-rako ohiko aurrezko faktoreak	GN Garapen bakana
			PN Garapen bakana

GPN: Gaixotasun periodontal nekrosiarra; GN: Gingibitis nekrosiarra; PN: Periodontitis nekrosiarra; EN: Estomatitis nekrosiarra

Herrera et al., 2018

Osasun periodontala eta gaixotasun gingibalak	Periodontitisa	Periodontoari erasaten dioten beste egoerak	Gaixotasun periinplantarioak
Osasun gingibal eta periodontala	Gaixotasun periodontal nekrosiarrak	Txertatzeko ehun periodontalei erasaten dieten gaixotasun edo egoera sistemikoak	Osasun periinplantarioa
Biofilm-arekin lotutako gingibitisa	Periodontitisa	Abzesu periodontalak eta lesio endoperiodontalak	Mukositis periinplantarioa
Biofilm-arekin ez lotutako gaixotasun gingibalak	Periodontitisa, gaixotasun sistemiko baten manifestazio bezala	Lesio mukogingibalak	Periimplantitisa
		Indar oklusal traumatikoak	Ehun periinplantario bigun eta gogorren gabeziak
		Protesi eta hortzarekin lotutako faktoreak	

2. taula. Gaixotasun periodontal eta periinplantarioen sailkapen berria (AAP & EFP 2018)

Caton et al. 2018

Eta zer egingo dugu, paziente berria etortzen denean???

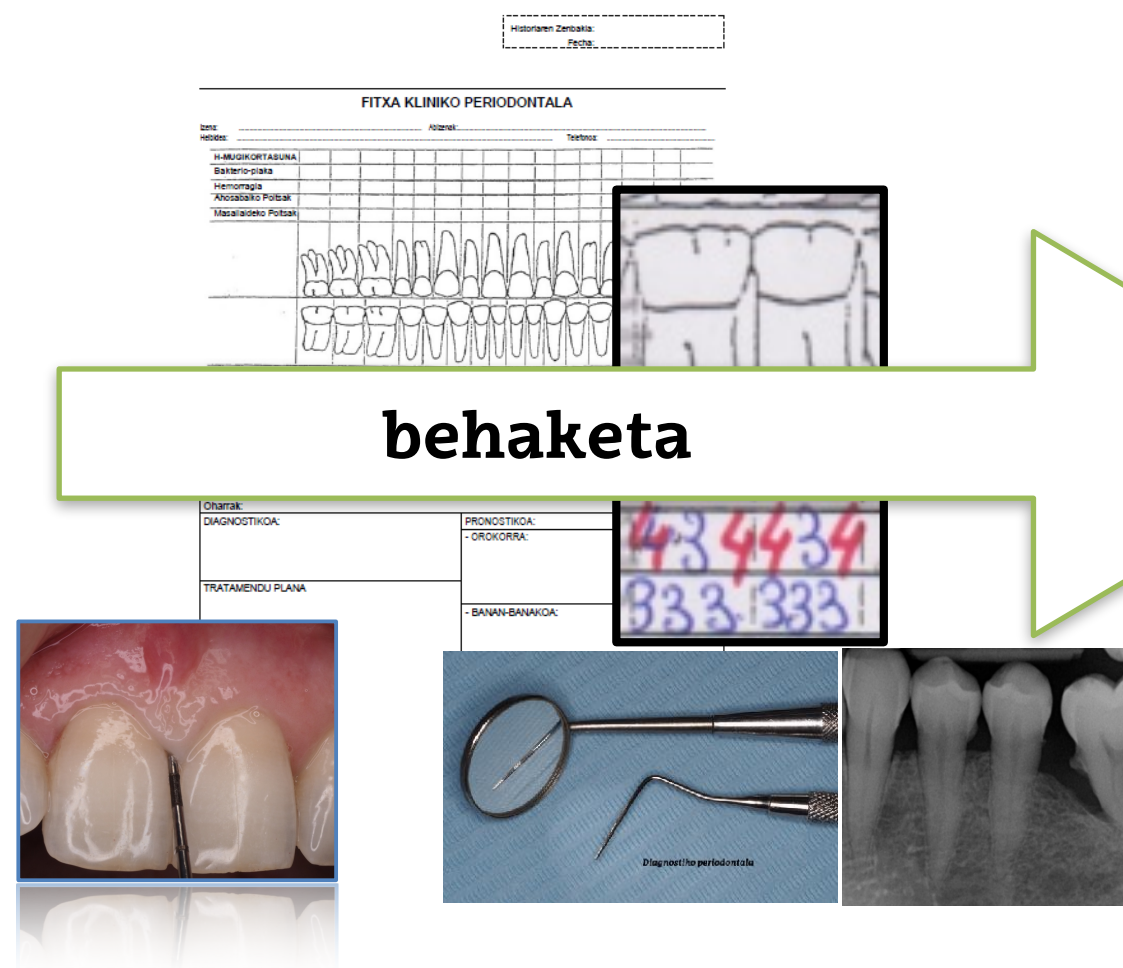

Anamnesia

Ahoaren miaketa

Periodontograma

Hegal-ausikiaren erradiografiak

Periodonto osasuntsua

Gingibitisa

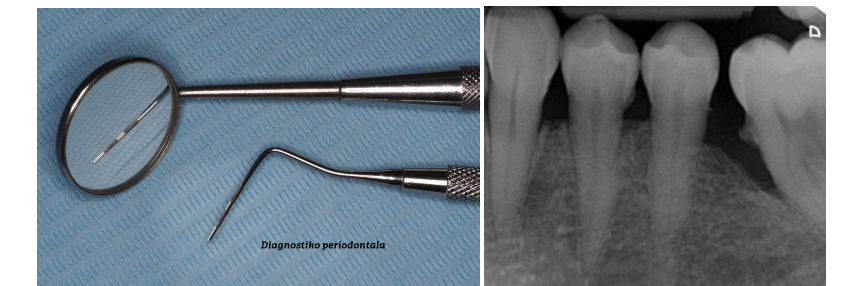
Periodontitisa

Diagnostikoa egiteko funtsezko urratsak

1. Zehaztu pazientearen osasunean dagoen ala, alderantziz, gingibitisa edo periodontitisa izateko susmagarria den
2. Zehaztu gingibitisaren kasua izateko irizpideak betetzen dituen
3. Zehaztu periodontitisaren kasua izateko irizpideak betetzen dituen
4. Zehaztu eta ezberdindu periodontitisaren faseak
5. Zehaztu eta ezberdindu periodontitisaren graduak
6. Zehaztu pazienteak bestelako gaixotasun periodontal edo/eta periinplantariorik duen

Diagnostikoa egiteko funtsezko urratsak

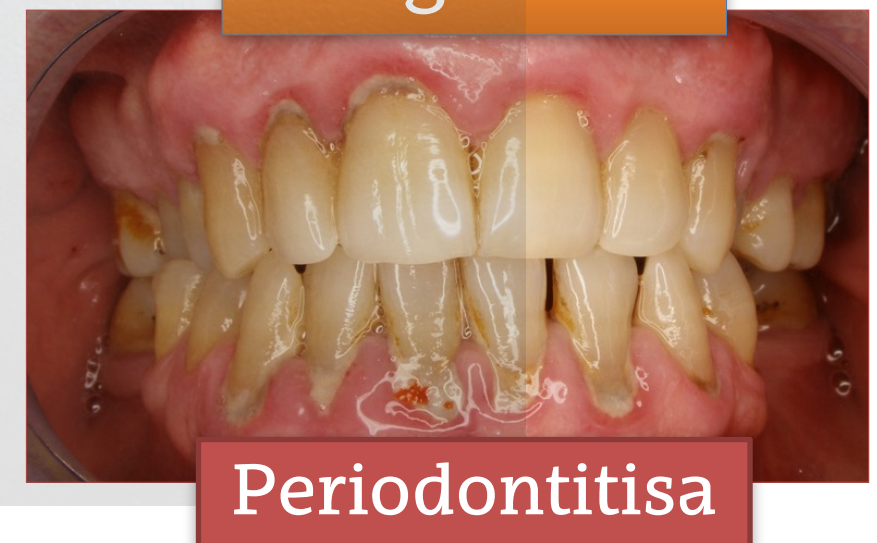
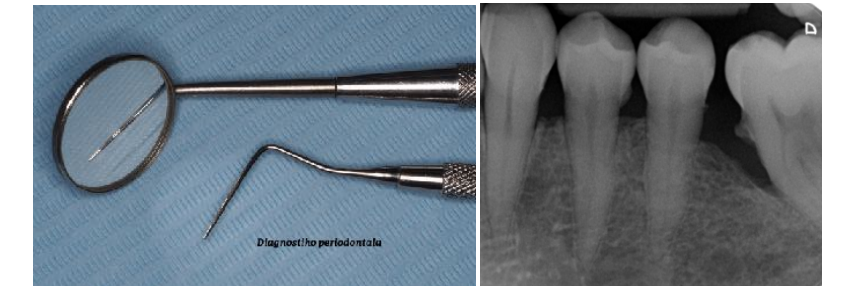
1. Zehaztu pazientearen osasunean dagoen ala, alderantziz, gingibitisa edo periodontitisa izateko susmagarria den:

Zeinu eta seinale klinikoak

Erradiografia periapikalak

Periodontograma

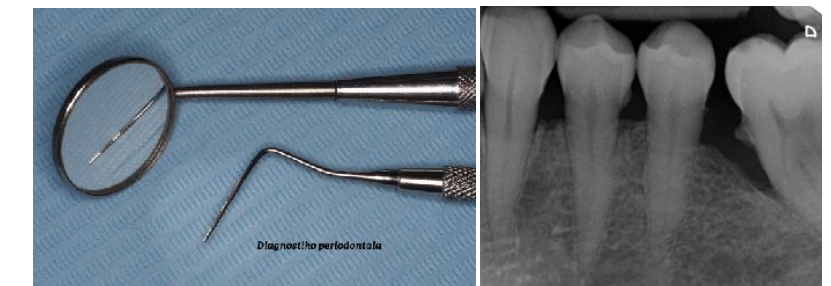

Diagnostikoa egiteko funtsezko urratsak

1. Zehaztu pazientearen osasunean dagoen ala, alderantziz, gingibitisa edo periodontitisa izateko susmagarria den
2. Zehaztu gingibitisaren kasua izateko irizpideak betetzen dituen
3. Zehaztu periodontitisaren kasua izateko irizpideak betetzen dituen:

Hezur-galera erradiografikorik

Odol-jario indizea

**Hortz-arteko intsertzio-galera ≥ 2 hortzetan
(bata bestearen ondoan ez daudenak)
edo**

Masail-aldeko intsertzio-galera ≥ 3 mm, >3 mm-ko poltsarekin ≥ 2 hortzetan

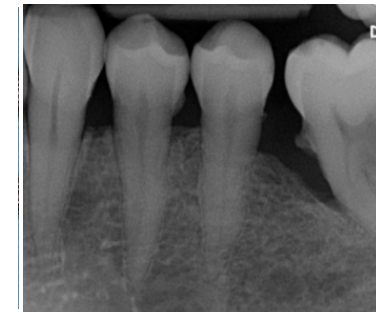
*** Intsertzio-galera honen kausa periodontala da. Beraz, **EZ** dago erlazionatuta hurrengo baldintzekin:

- Hortzoiaren atzera-egite traumatikoa
- Txantxarra idunean
- Bigarren haginaren urrun-aldean, kordalaren malposizioagatik edo erauzketagatik gertatzen den intsertzio-galera
- Lesio endodontikoa (periodonto marginaletik drainatzen da)
- Sustraiaren haustura bertikala

1. urrats gakoa

paziente berria

(+)

Erradiografiaren kalitatea?
Segida erradiografikoa?

(+)

Hezur-galera
erradiografikorik?

(-)

(-)

(+)

(-)

Hotz-arteko
intsertzio-galera?

(+)

(-)

Masail-aldeko hortzoiaren
atzera-egitea
+
Zundaketa-sakonera >3 mm

(+)

BAI (+)

*periodontitisaren
susmoa*

(+)

**Kasua
Fasea
Gradua**

(-)

osasuna
Egileen irudiak

<% 10-a

% Odol-jarioa indizea

≥% 10-a

gingibitisa

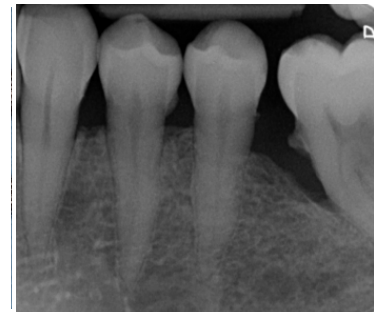
Tonetti & Sanz, 2019

1. urrats gakoa

paziente berria

(+)

Erradiografiaren kalitatea?
Segida erradiografikoa?

(+)

Hezur-galera
erradiografikorik?

(-)

(-)

(+)

(-)

Hotz-arteko
intsertzio-galera?

(+)

(-)

Masail-aldeko hortzoiaren
atzera-egitea
+
Zundaketa-sakonera >3 mm

(+)

BAI (+)

periodontitisaren susmoa

(+)

**Kasua
Fasea
Gradua**

(-)

<% 10-a

% Odol-jarioa indizea

≥% 10-a

osasuna
Egileen irudiak

gingibitisa

Tonetti & Sanz, 2019

Diagnostikoa egiteko funtsezko urratsak

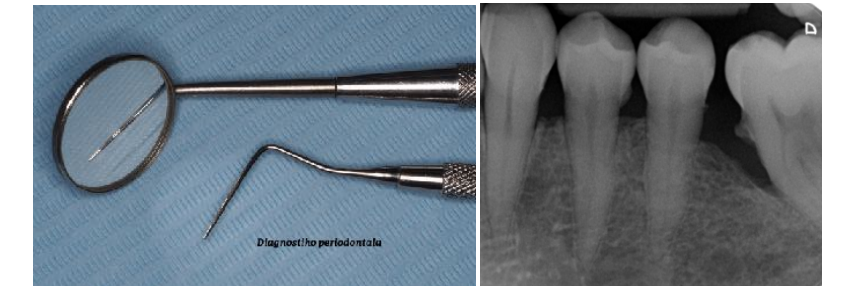
1. Zehaztu pazientearen osasunean dagoen ala, alderantziz, gingibitisa edo periodontitisa izateko susmagarria den
2. Zehaztu gingibitisaren kasua izateko irizpideak betetzen dituen
3. Zehaztu periodontitisaren kasua izateko irizpideak betetzen dituen
4. Zehaztu eta ezberdindu periodontitisaren FASEAK:

Periodontitisaren larritasunaren eta kasuen kudeaketaren aurrez ikusitako konplexutasuna adierazten digute

Pazientearen tratamendu planaren oinarria

(Papapanou *et al.*, 2018; Tonetti, Greenwell & Kornman 2018)

Papapanou et al. 2018, Tonetti et al. 2018, Corrigendum 2019		I Hasierako suntsipena	II Ezarritako suntsipena	III Suntsipen larria	IV Suntsipen larria
Larritasuna	Hortzen Intsertzio-galera (IG) (galera handiena duen kokapenean) #	1-2 mm	3-4 mm	≥5 mm	≥5 mm
	Hezur-galera (HG) erradiografikoa #	< %15	%15-33	≥ % 33	
	Hortz-galera (arrazoi periodontalengatik)	Ez dago		≤ 4 hortz	≥5 hortz
Konplexutasuna	Lokala	ZS handiena ≤4 mm	ZS handiena ≤5 mm	ZS handiena ≥6 mm	ZS handiena ≥6 mm
		HG horizontala	HG horizontala	Fase 2 +: HG bertikala ≥3 mm Furkazio-lesioa II/III Gandorraren defektu moderatua	Fase 3 +: Errehabilitazio konplexua beharrezkoa da: Mastekatze-disfuntzioa Bigarren mailako trauma oklusala (hortz-mugikortasuna ≥ 2) Gandorraren defektu larria Haginkadaren kolapsoa Hortz-migrazio patologikoa < 20 hortz ahoan (10 bikote oklusioan)
Hedadura eta kokapena	Gehitu faseari deskriptore gisa	Mugatua (<%30); Orokortua (≥%30); Hagin-ebakortz patroia			

Ezinezko pronostikoa ez duen gehien kalteturiko hortza

Papapanou et al. 2018, Tonetti et al. 2018, Corrigendum 2019

Papapanou et al. 2018, Tonetti et al. 2018, Corrigendum 2019		I Hasierako suntsipena	II Ezarritako suntsipena	III Suntsipen larria	IV Suntsipen larria
Larritasuna	1 Hortzen Intsertzio-galera (IG) (galera handiena duen kokapenean) #	1-2 mm	3-4 mm	≥5 mm	≥5 mm
	Hezur-galera (HG) erradiografikoa #	< %15	%15-33	≥ % 33	
	Hortz-galera (arrazoi periodontalengatik)	Ez dago		≤ 4 hortz	≥5 hortz
Konplexutasuna	Lokala	ZS handiena ≤4 mm	ZS handiena ≤5 mm	ZS handiena ≥6 mm	ZS handiena ≥6 mm
		HG horizontala	HG horizontala	Fase 2 +: HG bertikala ≥3 mm Furkazio-lesioa II/III Gandorraren defektu moderatua	Fase 3 +: Errehabilitazio konplexua beharrezkoa da: Mastekatze-disfuntzioa Bigarren mailako trauma oklusala (hortz-mugikortasuna ≥ 2) Gandorraren defektu larria Haginkadaren kolapsoa Hortz-migrazio patologikoa < 20 hortz ahoan (10 bikote oklusioan)
Hedadura eta kokapena		Gehitu faseari deskriptore gisa			
		Mugatua (<%30); Orokortua (≥%30); Hagin-ebakortz patroia			

Ezinezko pronostikoa ez duen gehien kalteturiko hortza

Papapanou et al. 2018, Tonetti et al. 2018, Corrigendum 2019		I Hasierako suntsipena	II Ezarritako suntsipena	III Suntsipen larria	IV Suntsipen larria
Larritasuna	1? Hortzen Intsertzio-galera (IG) (galera handiena duen kokapenean) #	1-2 mm	3-4 mm	≥5 mm	≥5 mm
	1 Hezur-galera (HG) erradiografikoa #	< %15	%15-33	≥ % 33	
	Hortz-galera (arrazoi periodontalengatik)	Ez dago		≤ 4 hortz	≥5 hortz
Konplexutasuna	Lokala	ZS handiena ≤4 mm	ZS handiena ≤5 mm	ZS handiena ≥6 mm	ZS handiena ≥6 mm
		HG horizontala	HG horizontala	Fase 2 +: HG bertikala ≥3 mm Furkazio-lesioa II/III Gandorraren defektu moderatua	Fase 3 +: Errehabilitazio konplexua beharrezkoa da: Mastekatze-disfuntzioa Bigarren mailako trauma oklusala (hortz-mugikortasuna ≥ 2) Gandorraren defektu larria Haginkadaren kolapsoa Hortz-migrazio patologikoa < 20 hortz ahoan (10 bikote oklusioan)
Hedadura eta kokapena		Gehitu faseari deskriptore gisa			
		Mugatua (<%30); Orokortua (≥%30); Hagin-ebakortz patroia			

Ezinezko pronostikoa ez duen gehien kalteturiko hortza

Papapanou et al. 2018, Tonetti et al. 2018, Corrigendum 2019		I Hasierako suntsipena	II Ezarritako suntsipena	III Suntsipen larria	IV Suntsipen larria
Larritasuna	Hortzen Intsertzio-galera (IG) (galera handiena duen kokapenean) #	1-2 mm	3-4 mm	≥5 mm	≥5 mm
	Hezur-galera (HG) erradiografikoa #	◁ %15	%15-33	≥ % 33	
	2 Hortz-galera (arrazoi periodontalengatik)	Ez dago		≤ 4 hortz	≥5 hortz
Konplexutasuna	Lokala	ZS handiena ≤4 mm	ZS handiena ≤5 mm	ZS handiena ≥6 mm	ZS handiena ≥6 mm
		HG horizontala	HG horizontala	Fase 2 +: HG bertikala ≥3 mm Furkazio-lesioa II/III Gandorraren defektu moderatua	Fase 3 +: Errehabilitazio konplexua beharrezkoa da: Mastekatze-disfuntzioa Bigarren mailako trauma oklusala (hortz-mugikortasuna ≥ 2) Gandorraren defektu larria Haginkadaren kolapsoa Hortz-migrazio patologikoa ◁ 20 hortz ahoan (10 bikote oklusioan)
Hedadura eta kokapena		Gehitu faseari deskriptore gisa			
		Mugatua (◁%30); Orokortua (≥%30); Hagin-ebakortz patroia			

Ezinezko pronostikoa ez duen gehien kalteturiko hortza

Papapanou et al. 2018, Tonetti et al. 2018, Corrigendum 2019

		I Hasierako suntsipena	II Ezarritako suntsipena	III Suntsipen larria	IV Suntsipen larria
Larritasuna	Hortzen Intsertzio-galera (IG) (galera handiena duen kokapenean) #	1-2 mm	3-4 mm	≥5 mm	≥5 mm
	Hezur-galera (HG) erradiografikoa #	< %15	%15-33	≥ % 33	
	Hortz-galera (arrazoi periodontalengatik)	Ez dago		≤ 4 hortz	≥5 hortz
3 Konplexutasuna	Lokala	ZS handiena ≤4 mm HG horizontala	ZS handiena ≤5 mm HG horizontala	ZS handiena ≥6 mm Fase 2 +: HG bertikala ≥3 mm Furkazio-lesioa II/III Gandorraren defektu moderatua	ZS handiena ≥6 mm Fase 3 +: Errehabilitazio konplexua beharrezkoa da: Mastekatze-disfuntzioa Bigarren mailako trauma oklusala (hortz-mugikortasuna ≥ 2) Gandorraren defektu larria Haginkadaren kolapsoa Hortz-migrazio patologikoa < 20 hortz ahoan (10 bikote oklusioan)
	Konplexutasun faktore bakar batek igo dezake fasea Tratamendu ostean, konplexu faktore hori zuzentzen bada, ez da fasea atzeraka joango				
Hedadura eta kokapena		Gehitu faseari deskriptore gisa Mugatua (<%30); Orokortua (≥%30); Hagin-ebakortz patroia			

Ezinezko pronostikoa ez duen gehien kalteturiko hortza

Papapanou et al. 2018, Tonetti et al. 2018, Corrigendum 2019		I Hasierako suntsipena	II Ezarritako suntsipena	III Suntsipen larria	IV Suntsipen larria
Larritasuna	Hortzen Intsertzio-galera (IG) (galera handiena duen kokapenean) #	1-2 mm	3-4 mm	≥5 mm	≥5 mm
	Hezur-galera (HG) erradiografikoa #	< %15	%15-33	≥ % 33	
	Hortz-galera (arrazoi periodontalengatik)	Ez dago		≤ 4 hortz	≥5 hortz
Konplexutasuna	Lokala	ZS handiena ≤4 mm	ZS handiena ≤5 mm	ZS handiena ≥6 mm	ZS handiena ≥6 mm
		HG horizontala	HG horizontala	Fase 2 +: HG bertikala ≥3 mm Furkazio-lesioa II/III Gandorraren defektu moderatua	Fase 3 +: Errehabilitazio konplexua beharrezkoa da: Mastekatze-disfuntzioa Bigarren mailako trauma oklusala (hortz-mugikortasuna ≥ 2) Gandorraren defektu larria Haginkadaren kolapsoa Hortz-migrazio patologikoa < 20 hortz ahoan (10 bikote oklusioan)
	4 Zenbat hortzek duten ezarritako larritasuna eta konplexutasuna				
Hedadura eta kokapena	Gehitu faseari deskriptore gisa	Mugatua (<%30); Orokortua (≥%30); Hagin-ebakortz patroia			

Ezinezko pronostikoa ez duen gehien kalteturiko hortza

Hortz-arteko 1G ≥ 1 mm

I fasea

$HG \leq \% 15$

Hortz-arteko 1G 3-4 mm

II fasea

$HG \% 15-33$

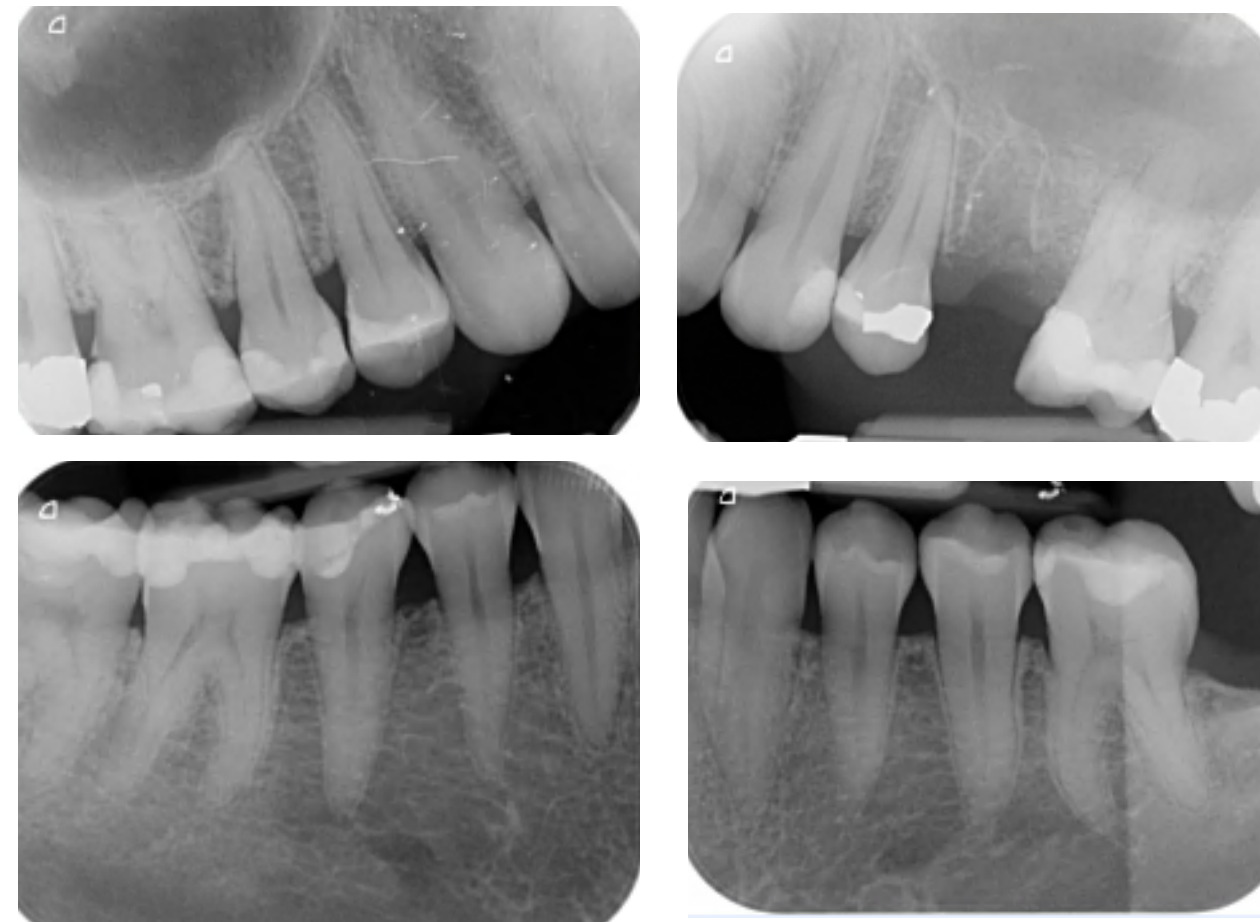
Hortz-arteko 1G ≥ 5 mm

III fasea

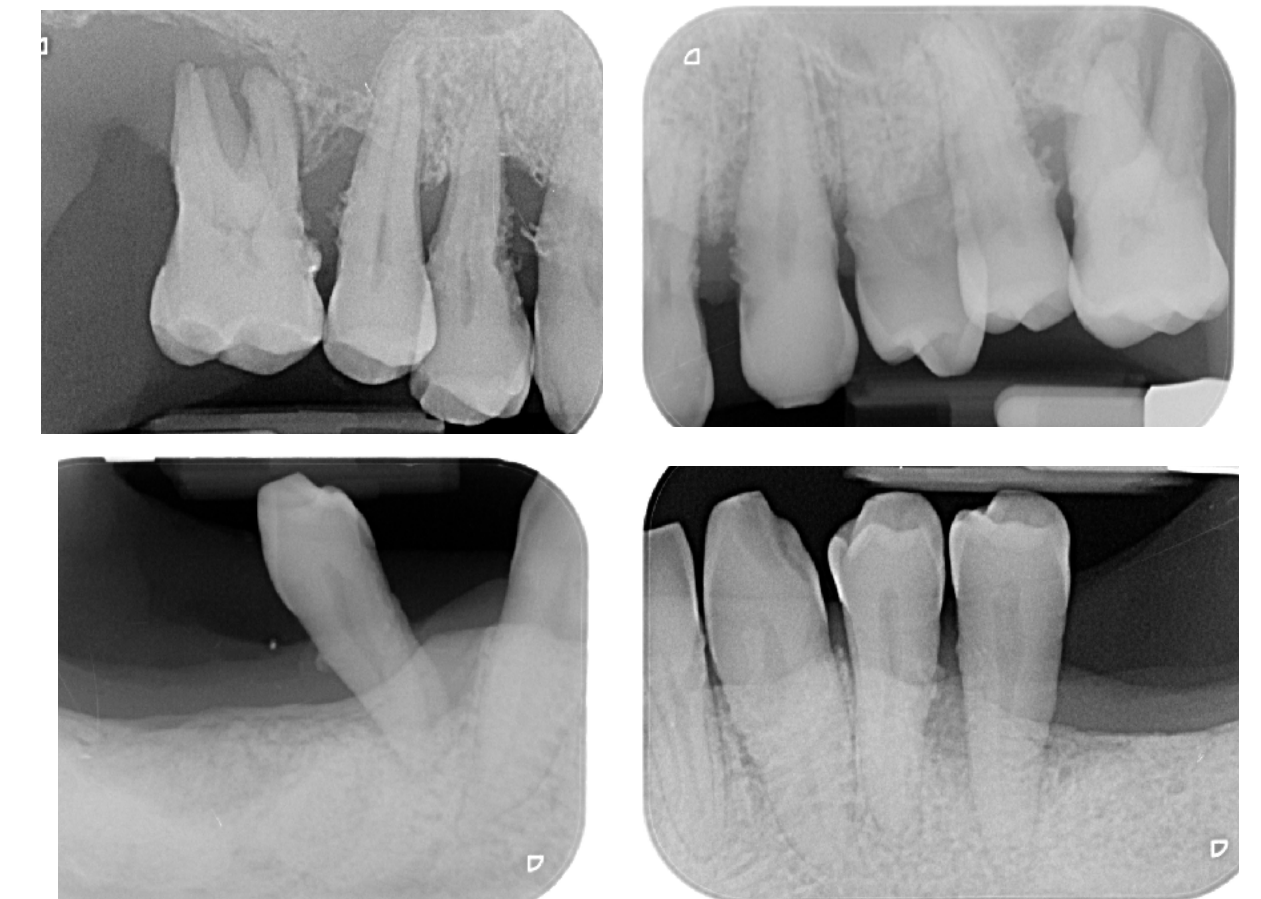
IV fasea*

$HG \geq \% 33$

I fasea

IV fasea*

Egileen irudiak

hortz-galera arrazoi
periodontalengatik

zundaketa-sakonera

furkazio-lesioa

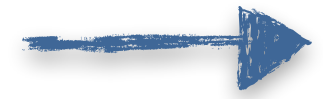
hezur-galeraren patroia

10 hortz-bikote oklusioan

“I eta IV fasearen artean bereiztea, erraza da...”

Kornman & Papapanou 2020

Periodontitisaren FASEAK: desberdintasunak

$IG \leq 5 \text{ mm}$

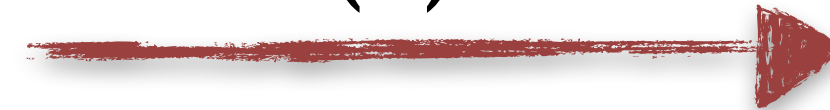

Furkazio-lesioa

II / III

(-)

II fasea

BAI (+)

III fasea

hortz-galera arrazoi
periodontalengatik

zundaketa-sakonera

furkazio-lesioa

hezur-galeraren patroia

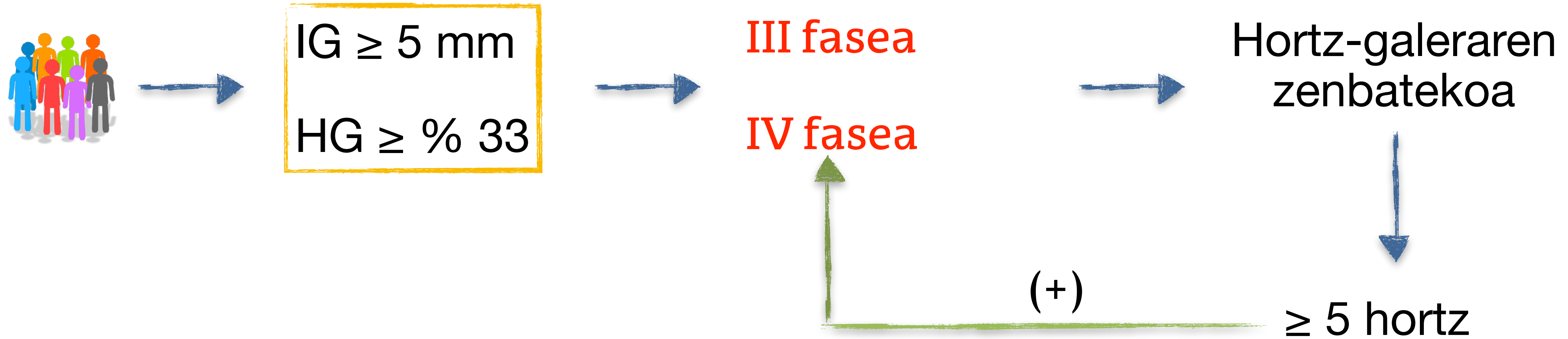
10 hortz-bikote oklusioan

Tonetti & Sanz, 2019

Periodontitisaren FASEAK: desberdintasunak

hertz-galera arrazoi
periodontalengatik

zundaketa-sakonera

furkazio-lesioa

hezur-galeraren patroia

10 hertz-bikote oklusioan

Tonetti & Sanz, 2019

$IG \geq 5 \text{ mm}$
 $HG \geq \% 33$

III fasea

IV fasea

Hortz-galeraren
zenbatekoa

≤ 4 hortz

(-)

(+)

≤ 10 hortz-bikote oklusioan

haginkadaren kolapsoa

gandorraren defektu larriak

hortz-galera arrazoi
periodontalengatik
zundaketa-sakonera

furkazio-lesioa

hezur-galeraren patroia

10 hortz-bikote oklusioan

Tonetti & Sanz, 2019

Diagnostikoa egiteko funtsezko urratsak

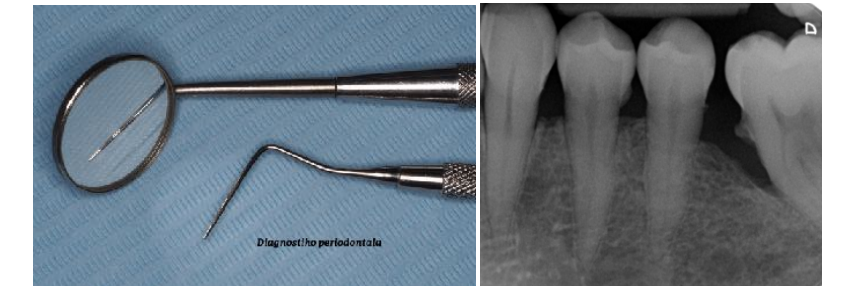
1. Zehaztu pazientearen osasunean dagoen ala, alderantziz, gingibitisa edo periodontitisa izateko susmagarria den
2. Zehaztu gingibitisaren kasua izateko irizpideak betetzen dituen
3. Zehaztu periodontitisaren kasua izateko irizpideak betetzen dituen
4. Zehaztu eta ezberdindu periodontitisaren faseak
5. Zehaztu eta ezberdindu periodontitisaren GRADUAK:

Periodontitisaren **progresio-tasa** eta pazientearen **arriku-faktoreen** informazio gehigarria ematen digu

Pazientearen arretaren plangintza indibiduala

(Papapanou et al. 2018; Tonetti, Greenwell & Kornman 2018)

<i>Papapanou et al. 2018, Tonetti et al. 2018, Tonetti et al. corrigendum 2019</i>			A Gradua (astiro-astiro)	B Gradua (progresio moderatua)	C Gradua (oso arina)
Lehen mailako irizpideak	Ebidentzia zuzena	Epe-luzerako datuak (HG errx. edo IG)	Azken 5 urtetan, ez dago galerarik	< 2 mm	≥ 2mm
	Zeharkako Ebidentzia	% HG/adina	<0.25	0.25-1.0	≥1.0
		Fenotipo	Biofilm asko, galera gutxi	Biofilm eta lesioen larritasuna korrelazionatuta dago	Biofilm gutxi, galera handia (PAM, Periodontitis sendagogorra)
Graduaren modifikatzaileak	Arrisku faktoreak	Tabakoa	EZ	<10 zig./egunean	≥10 zig./egunean
		Diabetes mellitusa	Normogluzemikoa Ez da diabetikoa	Paziente diabetikoengan: HbA1c < % 7.0	Paziente diabetikoengan: HbA1c ≥ % 7.0

HG= hezur-galera; HG errx= hezur-galera erradiografikoa; zig.= zigarro; PAM= periodontitis agresibo mugatua

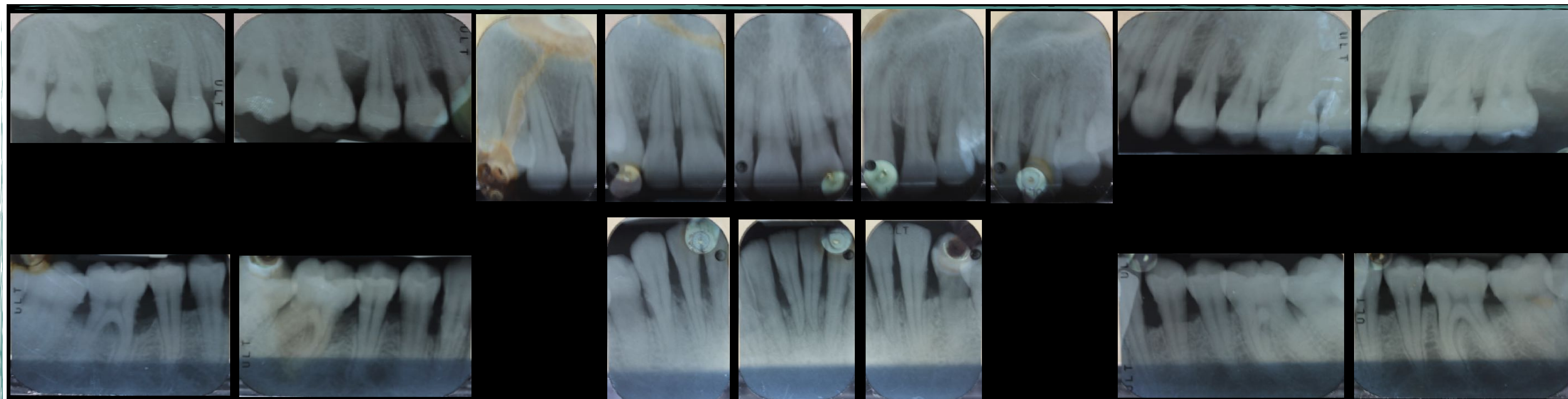

<i>Papapanou et al. 2018, Tonetti et al. 2018, Tonetti et al. corrigendum 2019</i>			A Gradua (astiro-astiro)	B Gradua (progresio moderatua)	C Gradua (oso arina)
1 Lehen mailako irizpideak	Ebidentzia zuzena	Epe-luzerako datuak (HG errx. edo IG)	Azken 5 urtetan, ez dago galerarik	< 2 mm	≥ 2mm
	Zeharkako Ebidentzia	% HG/adina	<0.25	0.25-1.0	≥1.0
		Fenotipo	Biofilm asko, galera gutxi	Biofilm eta lesioen larritasuna korrelazionatuta dago	Biofilm gutxi, galera handia (PAM, Periodontitis sendagogorra)
	Graduaren modifikatzaileak	Tabakoa	EZ	<10 zig./egunean	≥10 zig./egunean
		Diabetes mellitusa	Normogluzemikoa Ez da diabetikoa	Paziente diabetikoengan: HbA1c < % 7.0	Paziente diabetikoengan: HbA1c ≥ % 7.0

HG= hezur-galera; HG errx= hezur-galera erradiografikoa; zig.= zigarro; PAM= periodontitis agresibo mugatua

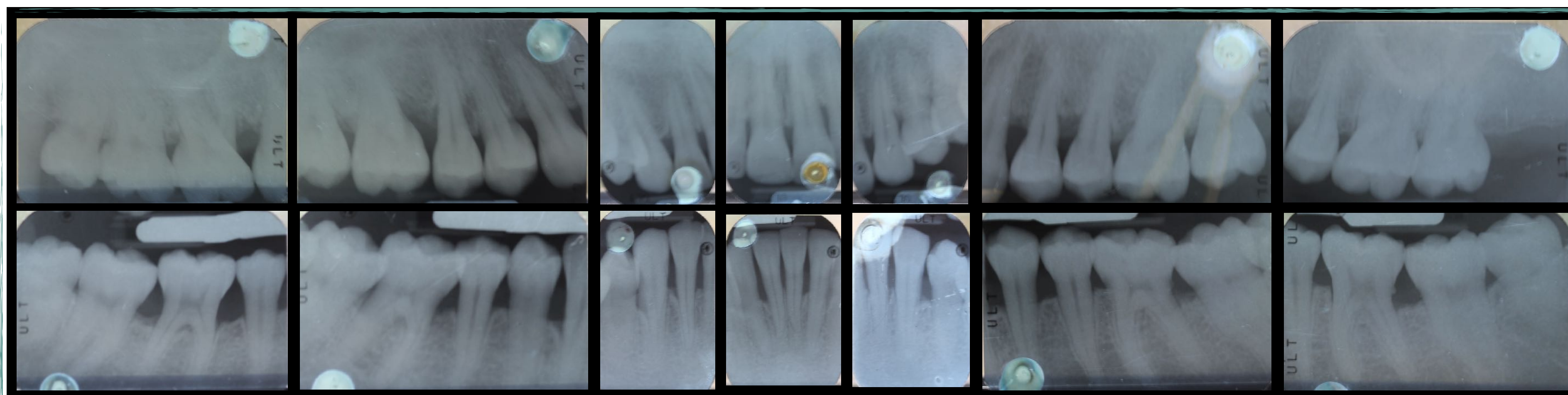
1

Zeharkako ebidentzia

2012_Pazientea
lehenengo aldiz
kontsultara dator

C GRADUA

Ebidentzia zuzena

2017_Pazientea
mantentze-fasean
dago eta azken
urtean ez du
intsertzio-
galerarik izan

A GRADUA

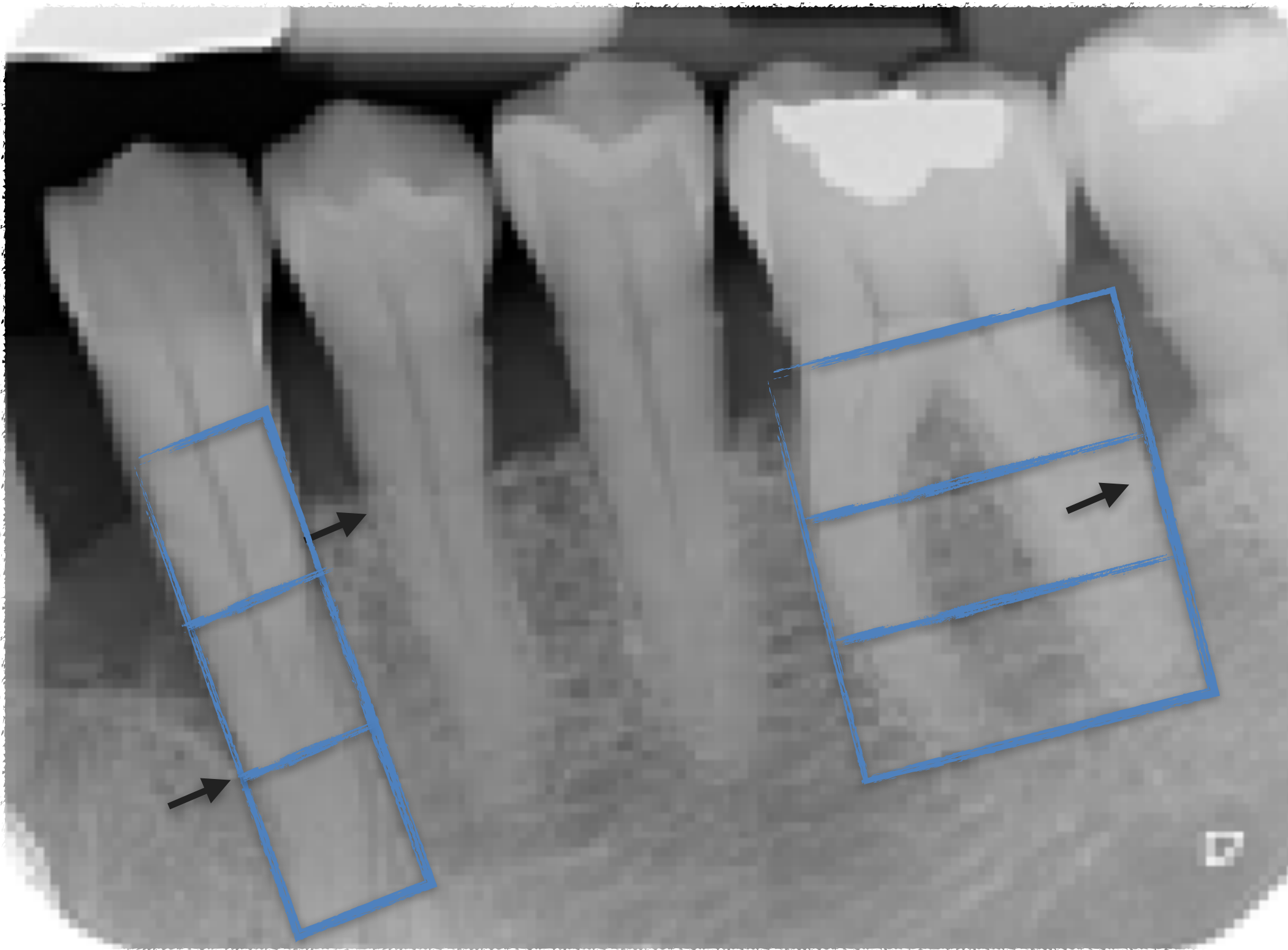

<i>Papapanou et al. 2018, Tonetti et al. 2018, Tonetti et al. corrigendum 2019</i>			A Gradua (astiro-astiro)	B Gradua (progresio moderatua)	C Gradua (oso arina)
1? Lehen mailako irizpideak 1	Ebidentzia zuzena	Epe-luzerako datuak (HG errx. edo IG)	Azken 5 urtetan, ez dago galerarik	< 2 mm	≥ 2mm
	Zeharkako Ebidentzia	% HG/adina	<0.25	0.25-1.0	≥1.0
		Fenotipo	Biofilm asko, galera gutxi	Biofilm eta lesioen larritasuna korrelazionatuta dago	Biofilm gutxi, galera handia (PAM, Periodontitis sendagogorra)
	Graduaren modifikatzaileak	Tabakoa	EZ	<10 zig./egunean	≥10 zig./egunean
		Diabetes mellitusa	Normogluzemikoa Ez da diabetikoa	Paziente diabetikoengan: HbA1c < % 7.0	Paziente diabetikoengan: HbA1c ≥ % 7.0

HG= hezur-galera; HG errx= hezur-galera erradiografikoa; zig.= zigarro; PAM= periodontitis agresibo mugatua

1 Zeharkako ebidentzia

% Hezur-galera erradiografikoa / adina: **Nola kalkulatu?**

% Hezur-galera erradiografikoa (Adib.)	Adina (Adib.)	Ratioa	GRADUA
15	70	<0.25	A
35	55	0.25-1	B
45	30	>1	C

Papapanou et al. 2018, Tonetti et al. 2018, Tonetti et al. corrigendum 2019

			A Gradua (astiro-astiro)	B Gradua (progresio moderatua)	C Gradua (oso arina)
Lehen mailako irizpideak	Ebidentzia zuzena	Epe-luzerako datuak (HG errx. edo IG)	Azken 5 urtetan, ez dago galerarik	< 2 mm	≥ 2mm
	Zeharkako Ebidentzia	% HG/adina	<0.25	0.25-1.0	≥1.0
		Fenotipo	Biofilm asko, galera gutxi	Biofilm eta lesioen larritasuna korrelazionatuta dago	Biofilm gutxi, galera handia (PAM, Periodontitis sendagogorra)
2 Graduaren modifikatzaileak	Arrisku faktoreak	Tabakoa	EZ	<10 zig./egunean	≥10 zig./egunean
		Diabetes mellitusa	Normogluzemikoa Ez da diabetikoa	Paziente diabetikoengan: HbA1c < % 7.0	Paziente diabetikoengan: HbA1c ≥ % 7.0

HG= hezur-galera; HG errx= hezur-galera erradiografikoa; zig.= zigarro; PAM= periodontitis agresibo mugatua

*Kaixo, Adan naiz, 75 urte
ditut, erretzaile ohia naiz 20 urtez
eguneko pakete bat erreaz, eta
kontrolatutako diabetesa dut*

Kasuaren datu gakoak:

- ▶ **75 urte**
- ▶ IG 6 mm hortz guztietan
- ▶ Hezur-galera erradiologiko handiena % **60**

Ratioa: HG/adina = <1 → **B Gradua**

Periodontitis, III fasea, orokortua, B gradua

*Kaixo, Adan naiz, 75 urte ditut,
egunero pakete bat erretzen dut duela
20 urtetatik, eta tentsioa altua dut*

Kasuaren datu gakoak:

- ◆ **75 urte**
- ◆ **IG 6 mm hortz guztietan**
- ◆ **Hezur-galera erradiologiko handiena % 60**
- ◆ **> 10 zig / eguneko erretzailea**

Ratioa: HG/adina = <1 → **B Gradua**

baina erretzen du → **C Gradua**
(> 10 zig /egun)

Periodontitis, III fasea, orokortua, C gradua

*Kaixo, Adan naiz, 45 urte
ditut, eta polenari alergia diot*

Kasuaren datu gakoak:

- ▶ 45 urte
- ▶ IG 6 mm hortz guztietan
- ▶ Hezur-galera erradiologiko handiena % 60

Ratioa: HG/adina = >1 → **C Gradua**
(progresio indizea oso altua)

Periodontitis, III fasea, orokortua, C gradua

Periodontitisaren diagnostikoa

FASEAK
(gaixotasunaren hedadura)

GRADUAK
(gaixotasunaren progresio-tasa)

I fasea

$HG \leq \% 15$

II fasea

$HG \% 15-33$

III fasea

IV fasea*

$HG \geq \% 33$

- ▶ **Mugatua** ($< \% 30$)
- ▶ **Orokortua** ($\geq \% 30$)
- ▶ **Hagin-ebakortz patroia**

- * hortz-galera ≥ 5
- * haginkadaren kolapsoa
- * gandorraren defektu larriak
- * errehabilitazio konplexua

Ezinezko pronostikoa ez duen gehien kalteturiko hortza

- ▶ **Ebidentzia zuzena, edo**
- ▶ **Zeharkako ebidentzia:**

A gradua

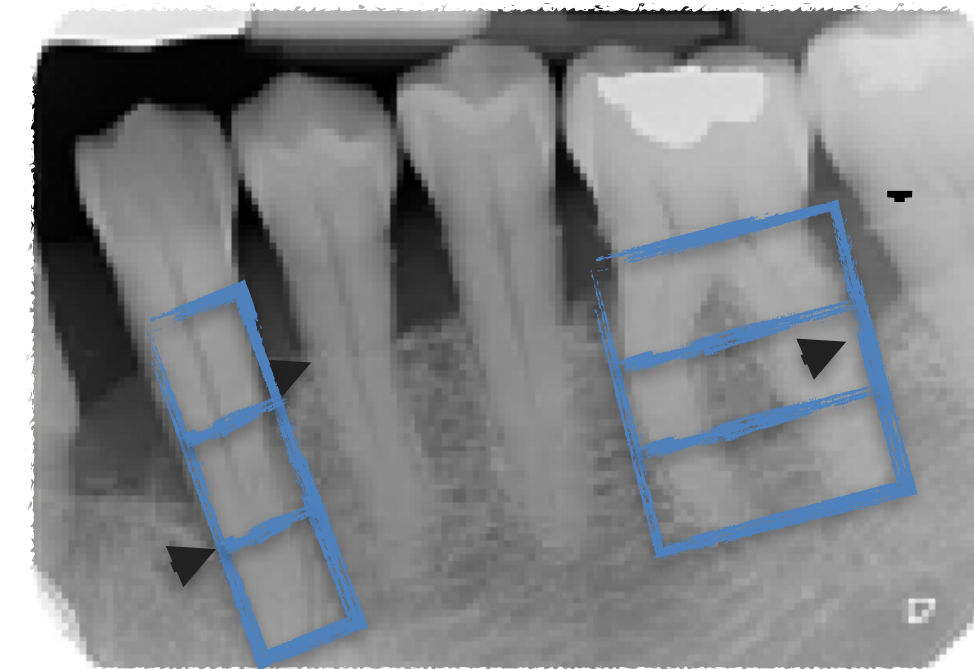
$\% HG/adina < 0.25$

B gradua

$\% HG/adina 0.25-1$

C gradua

$\% HG/adina > 1$

■ **Faktore modifikatzaileak:**

- ◆ **Tabakoa**
- ◆ **Diabetes mellitusa**

hortz-galera arrazoi
periodontalengatik

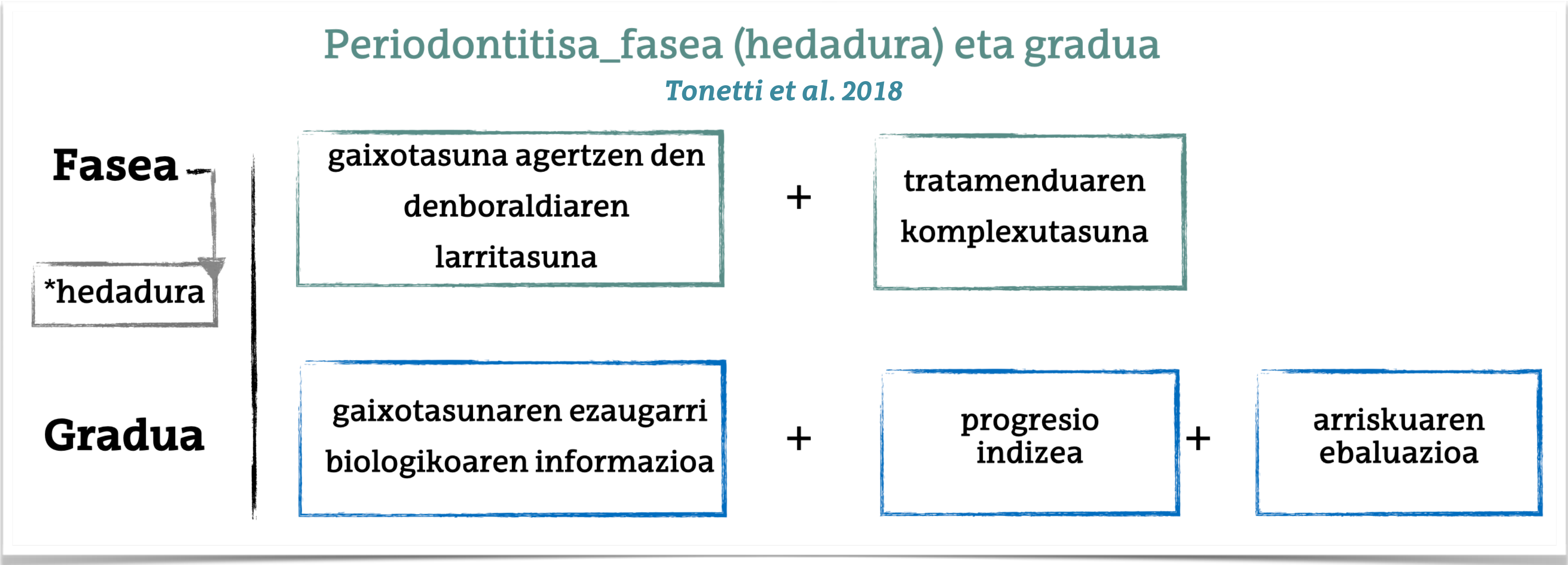
zundaketa-sakonera

furkazio-lesioa

hezur-galera patroia

10 hortz-bikote oklusioan

Periodontitis, (I, II, III edo IV) fasea,
(mugatua, orokortua edo hagin-ebakortz patroia),
(A, B edo C) gradua

Periodontitisaren diagnostiko diferentziala

- ▶ **Gingibitisa** (Chapple et al. 2018)
- ▶ **Erroaren haustura bertikala** (Jepsen et al. 2018)
- ▶ **Lepoko txantxarra** (Jepsen et al. 2018)
- ▶ **Zementu malkoak** (Jepsen et al. 2018)
- ▶ **Erroaren kanpoko birxurgapen lesioak** (Jepsen et al. 2018)
- ▶ **Tumoreak edo periodontora hedatzen diren beste egoera sistemikoak** (Jepsen et al. 2018)
- ▶ **Traumak eragindako atzera-egite lokala** (Jepsen et al. 2018)
- ▶ **Lesio endoperiodontalak** (Herrera et al. 2018)
- ▶ **Abzesu periodontalak** (Herrera et al. 2018)
- ▶ **Gaixotasun periodontal nekrosiarrak** (Herrera et al. 2018)

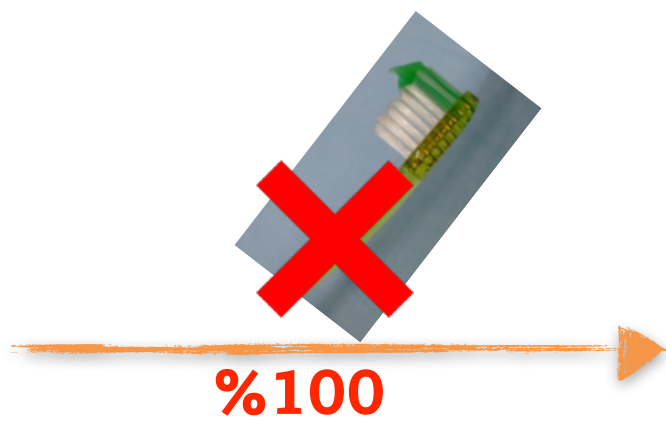
Sanz et al., 2020

Periodonto osasuntsua

Gingibitisa

Periodontitisa

itzulgarria

Tratamendu peridontal
ez-kirurgikoa

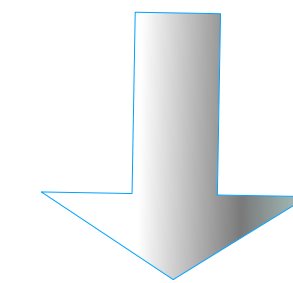
Osasun periodontala eta gaixotasun gingibalak	Periodontitisa	Periodontoari erasaten dioten beste egoerak	Gaixotasun periinplantarioak
Osasun gingibal eta periodontala	Gaixotasun periodontal nekrosiarrak	Txertatzeko ehun periodontalei erasaten dieten gaixotasun edo egoera sistemikoak	Osasun periinplantarioa
Biofilm-arekin lotutako gingibitisa	Periodontitisa	Abzesu periodontalak eta lesio endoperiodontalak	Mukositis periinplantarioa
Biofilm-arekin ez lotutako gaixotasun gingibalak	Periodontitisa, gaixotasun sistemiko baten manifestazio bezala	Lesio mukogingibalak	Periimplantitisa
		Indar oklusal traumatikoak	Ehun periinplantario bigun eta gogorren gabeziak
		Protesi eta hortzarekin lotutako faktoreak	

2. taula. Gaixotasun periodontal eta periinplantarioen sailkapen berria (AAP & EFP 2018)

Caton et al. 2018

- I. Ehun periodontalaren galeran **eragin handia** izan dezaketen azaldura sistemikoak
- II. Ehun periodontalaren galeran **eragina** izan dezaketen azaldura sistemikoak
- III. Ehun periodontalaren galeran **INDEPENDENTEKI eragina** izan dezaketen azaldura sistemikoak

Honako gaixotasunekin islatzen ez den periodontitisa, periodontitisaren diagnostikoa hartuko du

- ▶ Fasea: I, II, III edo IV
- ▶ Hedadura: mugatua, orokortua edo hagin-ebakortz patroia
- ▶ Gradua: A, B edo C

Entitate hau hurrengo gaian:
"Gaixotasun periodontalak: Periodontoari erasaten dioten bestelako egoerak" garatuko da

- ▶ Caton, J. G., Armitage, G., Berglundh, T., Chapple, I. L., Jepsen, S., Kornman, K. S., ... & Tonetti, M. S. (2018). A new classification scheme for periodontal and peri-implant diseases and conditions–Introduction and key changes from the 1999 classification. *Journal of periodontology*, **89**, S1-S8.
- ▶ Chapple, I., Mealey, B., Van Dyke, T., Bartold, P., Dommisch, H., Eickholz, P. et al. (2018). Periodontal health and gingival diseases and conditions on an intact and a reduced periodontium: Consensus report of workgroup 1 of the 2017 World Workshop on the Classification of Periodontal and Peri-Implant Diseases and Conditions. *Journal of clinical periodontology*, **45**, S68-S77.
- ▶ Herrera, D., Retamal-Valdes, B., Alonso, B., & Feres, M. (2018). Acute peri- odontal lesions (periodontal abscesses and necrotizing periodontal dis- eases) and endo-periodontal lesions. *Journal of clinical periodontology*, **45**(Suppl 20), S78–S94.
- ▶ Jepsen, S., Caton, J. G., Albandar, J. M., Bissada, N. F., Bouchard, P., Cortellini, P., ... & Geurs, N. C. (2018). Periodontal manifestations of systemic diseases and developmental and acquired conditions: Consensus report of workgroup 3 of the 2017 World Workshop on the Classification of Periodontal and Peri-Implant Diseases and Conditions. *Journal of clinical periodontology*, **45**, S219-S229.

- ▶ Kornman, K.S. & Papapanou, P.N. (2020). Clinical application of the new classification of periodontal diseases: Ground rules, clarifications and “gray zones”. *Journal of periodontology*, **91**(3), 352-360.
- ▶ Papapanou, P. N., Sanz, M., Buduneli, N., Dietrich, T., Feres, M., Fine, D. H., .. Tonetti, M. S. (2018). Periodontitis: Consensus report of workgroup 2 of the 2017 World Workshop on the Classification of Periodontal and Peri-Implant Diseases and Conditions. *Journal of clinical periodontology*, **45**(Suppl 20), S162–S170.
- ▶ Sanz, M., Herrera, D., Kebschull, M., Chapple, I., Jepsen, S., Berglundh, T., ...EFP Workshop Participants and Methodological consultants (2020). Treatment of stage I-III periodontitis-The EFP S3 level clinical practice guideline. *Journal of clinical periodontology*, **47**(Suppl 22), S4–S60.
- ▶ Tonetti, M. S., Greenwell, H., & Kornman, K. S. (2018). Staging and grading of periodontitis: Framework and proposal of a new classification and case definition. *Journal of clinical periodontology*, **45**(Suppl 20), S149–S161.
  - ▶ Corrigendum_Volume 46, Issue 7, *Journal of clinical periodontology*, pages: 787-787; First Published online: June 17, 2019.
- ▶ Tonetti, M.S. & Sanz, M. (2019). Implementation of the new classification of periodontal diseases: Decision-making algorithms for clinical practice and education. *Journal of clinical periodontology*, **46**(4), 398-405.